

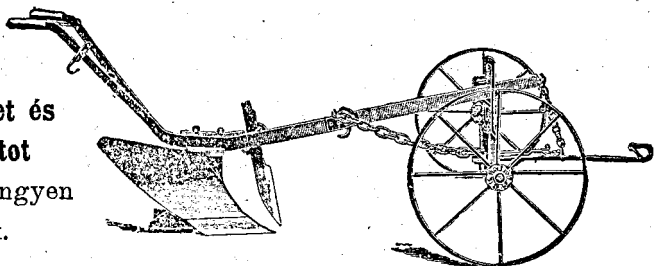
ERDÉLYI GAZDA

Tokajlánya

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
árajánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

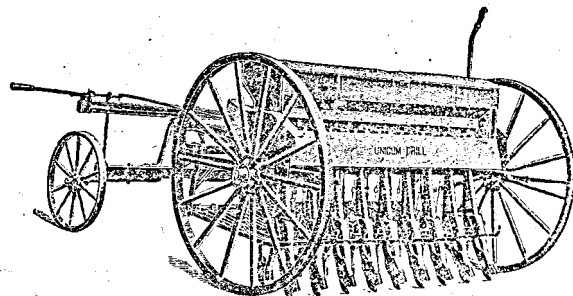
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott „UNICUM DRILL“

(sik és hegyes tálnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

1266

Óriási megtakarítás!

78%-kal olcsóbb mint a manillaszineg,
85%-kal olcsóbb, mint a zsupszalmakötél és
97%-kal olcsóbb, mint a gabonaszalmakötél, mit prospectusomban számításokkal bizonyítok.

Mintákkal és prospectussal készséggel szolgálok.

Árak 1000 darabonként koronában.

		Ab Palánka	
		□ fácskával	○ fácskával
1 szám	130 cm. hosszú	14.—	15.—
*1	140 " "	13.—	14.—
*1A	150 " "	12.50	13.50
2	140 " "	11.—	12.—
*2	130 " "	10.—	11.—
*2	110 " "	9.—	10.—
3	120 " "	8.—	9.—
3A	110 " "	7.—	8.—

A * jelöltek csak megrendelésre készülnek.

A kévekötelekből egy-egy 5 kilós próbacsomagot is küldök.

Az 1. és 2. számú kévekötelek mindennemű gabona bekötésére valók. Kukoricaszár bekötéséhez a 2. számú 110 cm. hosszút ajánlom. Repcze, maghere magle, magrépa és effélék bekötéséhez pedig a 3. és 4-A számú kötékek is teljesen megfelelők.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatotnak

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig,
Balmkaszalók, Járány-cseplőgépek, lóhera-cseplők, tisztító-rosták,
konkolyók, kaszáló- és aratógépek, aratógyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planot Jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók,
Ürő-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2- és 3-vaes,
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,
IV., DEÁK FERENCZ-UTCA 3.

ALAPITVA 1831. Sürgőnyeim: „ELSINGER BPEST, DEÁK-UTCA“. 46 KITÜNTETÉS

VIZMELLEN TITKES
IPONDNYVÁRA

ELISMERT KITÜNŐ MINŐSÉGBEN.

KAZAL, GÉP, KOCSI, MAGGYÜJTŐ- ÉS REPCE-PONYVAK.

ZSAKOK Tarpulin, Rovátkás Drill, Vázson-kender varrással és varras nével.

LEGOLCSÓBB MEGDIZHATO BEVÁSÁRLÁSI FOPRÁK
VIZMENTES BATAK, ESOKÓPENYEG, VILÁRGALLÉROK

MIKROSOL

a legjobb és leghatásosabb szer

— fagomba, falmállás, —

nyálka és penészgomba,

valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen. Szagtalan, nem maró, nem fest.

Uradalnok, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a legjobban bevált. — Kitűnő bizonylatok.

Egyedüli gyárosai: Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036 II.

Örök áron eladó, esetleg 6—9 évre
haszonbérbe adó

Tagosított Birtok

Háromszék megyében, F.-Csernátóni határban, 65 k. hold tehermentes prima szántó föld, 9 hold szénarét, 47 hold első osztályu csereerdő, két lakó belső telek, gazdasági épületekkel és finom gyümölcs-fákkal, a kertek fásítva. — Felvilágosításokat ad a

tulajdonos: 1350

Özv. Kovács Károlyné

Kolozsvárt, Trefort-utca 19. szám.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

● LEOBESDORF. ● BUDAPEST. ● RATIBOR. ●

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlás- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szítákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1017

Megjelent! Megjelent!

Az egész continenzen nagy szenzációt keltett felolvasás szövege, amelyet **Hairie Ben-Aiad** hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „A török nő élete a társaságban és a háremben” címen.

A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy egy felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törlések nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20—1.30 kor. ellenében franco expedíalom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.

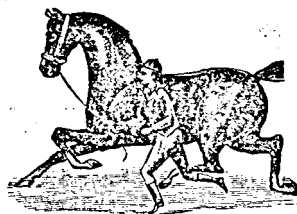
1251

Páris 1900. világiállítás: „GRAND PRIX.”

KWIZDA-féle restitutions fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz
lovak részére.

— Egy üveg K. 2-80. —

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóknak használatban, nagyobb megerősítés előtt és után erősítőül, inak merevése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szallaglépárnával.

Bokavédő szalagok

GUMMIBÓL szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állittatik elő és pedig a bal és jobb lábra.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek körülete
20—22 cm. megfelel az 1. sz. | 24—27 cm. megfelel a 3. sz.
22—24 cm. 2. sz. | 27—30 cm. a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben dronként: Fekete, barna v. fehér szín.
1. sz. K. 5-30. 2. sz. K. 5-90. | 1. sz. K. 5-90 2. sz. K. 6-40.
3. sz. K. 6-40. 4. sz. K. 7-30. | 3. sz. K. 6-80. 4. sz. K. 7-70.

Főraktár: 1291. I.

Kwizda János Ferencz cs. és kir. osztr., magy. kir., román.
kir., és bolgár fejedelmi udv. szállító
kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

AZ

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgönczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legelőcsőbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsradékok, kocsikenőcs, hajtószijjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által olomzárolt legjobb

Háromszéki löhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberndorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigal mag után először termelt kítőnő lenmagot, bal-taczin, székely tengerit, hanna árpát, duppaul zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés. stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tulli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

• Őszi trágyázáshoz •

Thomassalakliszt

Csillag védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legelőcsőbb foszforsavas műtrágyája. —

Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

KALMÁR VILMOS Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomaspfosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
magyarországi vezérképviselője.

1338 Óvakodjunk hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Mindenszák olomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az örökölt mezőgazdaságok birtokosainak katonai szolgálata	387
A XIV-ik kolozsvári tenyészállatkiállítás tanulmányai. V.	388
Védekezés a burgonyavész ellen. <i>Barna Balázs.</i>	389
Hozzunk be külföldről melasszt. <i>Csontos Miklós.</i>	390
Kisebb szakközlemények	391
Egyleti élet:	
Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-vál. ülése.	391
Vegyes közlemények.	392
Hírdetések.	

Ajánlok:

muhamagot,
tarlórépamagot,
csibehurt,
paprikakölest,
pohánkát,
mustármagot.

Veszek:

biborheremagot és
tavaszi repcét

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN, VII. ROTTENBIHLER-U. 33.

Az örökölt mezőgazdaságok birtokosainak katonai szolgálata.

Az 1889. évi VI. t.-c. 33. §-ának végrehajtása körül felmerült nehézségek a honvédelmi minisztert arra készítették, hogy a végrehajtás érdekében, az érdekelt tényezők véleményének figyelembe vétele mellett, annak a kérdésnek újabb alapokon való megoldását kísértse meg, hogy minő földbirtok tekintessék egy öt tagú család eltartására elégségesnek és így minő birtoku egyének részesítenek az örökölt mezőgazdaság birtokosait illető kedvezményben.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a földm. miniszternek erre vonatkozó leiratára a következő felterjesztésben válaszolt:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Urunk!

Ar 1889. évi VI. t.-c. 33. §-ának végrehajtása körül fölmerült nehézségek eltávolítása, illetőleg ezen szakasz mai végrehajtási módjának megváltoztatása céljából teendő lépések megtétele előtt Nagyméltóságod egyesületünk véleményét kérte ki 44001/VII. számú folyó évi május 8 án kelt magas leiratában. Midőn Nagyméltóságodnak köszönetünket fejezzük ki azért, hogy a kisbirtokosokat érintő ezen jelentős ügyben a megoldás legjobb módját keresi, egyben köszönetünket fejezzük ki azon magas bizalomért, melyben részesített és igyekezni fogunk véleményünket a legjobb tudásunk és a valóságos viszonyok alapján megadni.

Azt hisszük, hogy föladatunkat nem az képezi, hogy az 1889. évi törvény 33. §-ának lényegét, vagy határozatlanságát bíráló tárgyává tegyük, mégis, mikor annak végrehajtása iránt kell javaslatot tennünk, nem mulaszthatjuk el azt, hogy rá ne mutassunk azokra a határozatlanságokra, melyek nagyon megnehezítik a végrehajtásra vonatkozó véleményadást. Így — amint arra a Nagyméltóságod magas leirata is utal — kétséget okozhat, hogy a törvény a földjövedelem alatt csak a tiszta hozadékot értette-e, vagy a család munkabérei és a befektetett tőkék is hozzá értendők-e. Azután: az öt tagú családban is lehetnek az eltartás mérvét nagyon különbözőképpen alakító nagyon különböző koru tagok és sem ez, sem más törvény nem állapítja meg a normálc család tagjainak életkorát. Továbbá: az „eltartás” kifejezés nem fejezi ki, hogy milyen eltartást kell érteni, mert hiszen az eltartás lehet az is, amely a

családot az éhenhalástól menti meg s lehet olyan is, amely a jólétet jelenti arra nézve. De az a kitétel, hogy „ha abban maguk gazdálkodnak” jelentheti azt is, hogy abban csak maguknak a családtagoknak, idegen munkaerő igénybevétele nélkül szabad gazdálkodniok, de jelentheti azt is, hogy ott idegen munkaerő lehet ugyan, de a családtagoknak is ott kell gazdálkodniok. Ez pedig a megoldást nagyon befolyásoló kérdés, mert ha a családtagoknak idegen munkaerő nélkül kell gazdálkodniok, akkor a földjövedelemnek megfelelő olyan minimális birtok veendő föl a kedvezmény első határául, melynek négyszerese se haladja túl azt a birtoknagyságot, melynél a család munkaereje a gazdálkodáshoz már nem elégséges és akkor ez a minimális birtoktest nem kisbirtok, hanem csak törpebirtok lesz, ami a törvény intenciójával ellenkezik. Szükségesnek tartjuk tehát azt, hogy a véderőtörvény legközelebbi tárgyalása alkalmából ezen szakasz szövege megváltoztassék.

A szöveg határozatlansága teszi nehezzé a végrehajtási eljárás mikéntjének meghatározását is. Előbb tisztázni kell a határozatlan fogalmakat és csak azután érhetünk el a kérdés szívéig, ahhoz, hogy a kedvezmény megadása milyen jövedelemtől és annak mikénti kimutatásától függjön.

1. Az első meghatározandó kérdés az, hogy az öt tagú család milyen koru tagokból állónak vehető föl, mert csak ezen az alapon állapítható meg az eltartáshoz szükséges jövedelem. A magyar népszámlálás 1900. i adatai szerint országosan esett 100 lélekből

16 éven aluli gyermek	387.79
16—20 éves ifju	85.03
20—30 éves érett ember	154.11
30—60 éves javakorbéli	315.28
60 éven fölülü öreg	57.23

Ha fölveszszük azt, hogy az 1000-nek egy ötöde, vagyis 200 felel meg egy családtagnak, akkor ezen kimutatás alapján hozzávetőleges pontossággal megállapítható, hogy Magyarországon egy öt tagu normálc család áll

1 érett vagy javakorbéli férfiből

1 „ „ „ nőből

1 16—20 éves ifjúból és

2 16 éven aluli gyermekből.

Ha már most az Engel által megállapított physiológiai és anthropometrikus módszer alapján akarjuk a család fogyasztási szükségletét értékelni, akkor a következő eredményre jutunk:

A férfi	3.5	egységet képvisel
A nő	3.0	„ „
Az ifju	2.8	„ „
A 2 gyermek	2.7	„ „
Összesen	12.0	„ „

„Aratási és cséplési árjegyzékünket”

a t. c. gazdaközönség figyelmébe ajánljuk s azt kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük. — Szüreti és borgazdasági árjegyzékünk nyomás alatt van.

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

Ez a kiszámítás nem tart teljes pontosságra igényt, de teljes pontosságra itt nincs is föltétlenül szükségünk, elég ha nagy átlagban beszélünk.

2. Mi lehet pénzértékben kifejezve egy fönt leirt állományú család eltartásához? Mindenekelőtt az élelmezési szükséglet döntendő el. Erre nézve két pozitív adat áll rendelkezésünkre és pedig az egyik a hadsereg legénységének élelmezésére kiszámított összeg, amely az emberi test erőben tartásához szükséges táplálékot élettani alapon számította ki, a másik pedig a mezőgazdasági munkabértáztika azon része, amely az ellátás pénzértékét tünteti ki. Ehhez a két határozott adathoz azután hozzá lehet venni a szegődményes cselédek járandóságát összehasonlítással.

a) A hadseregénél a menage fejenként és naponként 25—32 fillér
a kenyér fejenként és naponként 6—8 " "
Összesen 31—40 fillér
Átlagosan 35 fillér.

Számítsuk ki ezen az alapon az öttagú család szükségletét az Engel-féle értékszámokkal

A férfi élelmezési összege.	127.75 K.
A nő " " " "	109.50 "
Az ifju " " " "	102.20 "
A 2 gyermek élelm. " " " "	98.55 "
A család élelmezése	438— K.

b) A mezőgazdasági munkabérek statisztikája szerint az ellátás értéke a következő volt a tavaszi, nyári, őszi és téli ellátás átlagában:

a férfinél	naponként 336 fill., évenként	121.64
a nőnél	" " " "	108.04
az ifjunál	" " " "	108.04
a 2 gyermeknél az a) alatti arányban	" " " "	93.69
A család élelmezése		431.41

Tehát ez a két számítási mód csaknem ugyanazon eredményt tünteti föl, vagyis azt, hogy a család egy évi élelmezési költsége circa 435 korona s ez az élelmezés a munkáscsaládtagnak munkára képes erőben való eltartására elégséges, mert hiszen úgy a katonai élelmezés, mint a munkásélelmezés ezt szükségképpen megkívánja.

c) Nézzük most még egy évescselédnek (béres, kocsis) hozzávetőleges évi járandóságát is pénzértékben:

Kézpénzfizetés	130 K.
12 mm. gabona à 12 K.	144 "
800 □ öl tengeri és kertföld	40 "
tehén és sertéstartás	40 "
szalonna, só, túró	72 "
tűzifa (6 szekér)	30 " }
lakás	40 " }
Összesen	496 K.

Ha ebből az összegből levonunk 70 K.-t, mint az élelmezéshez nem tartozó összeget, akkor 420 korona eredményhez jutunk; miután azonban itt a család tagjainak száma nem ösmeretes és mivel a cseléd életmódját nem vehetjük egész olyanakként, mint a kisbirtokosét, azért ezt az összeget csak annak megerősítőjeül vesszük, hogy a fönt kiszámított 435 k. élelmezési költség a valósághoz egészen közel jár.

Kétségtelen azonban, hogy az eltartás nemcsak az élelmezésből áll és hogy ehhez más szükségletek is járulnak, így a lakás, fűtés, ruházkodás és egyéb szükségletek.

A lakás értékét a szerint számíthatjuk, hogy egy 2 szobás, 500 K. értékű háznak tör-

lesztési %-át 3-ban = 15 K.-ban, tőkeamat % át 5 ben, 25 K.-ban állapítjuk meg s így származik 40 K.
Fűtés 20 "
Ruházkodás 50 "
Egyéb kiadás 30 "
Összesen 140 K.

Összes eltartási költségek tehát 575, ke-rek számban 600 koronára ruagnak.

3. Legközelebbi és legfontosabb föladatunk tehát az, hogy az ezen költségekhez szükséges jövedelmi alapot megkeressük. És mivel a törvény intenciója az volt, hogy a katonai szolgálatnál adandó kedvezmény a szoros értelemben vett kisbirtokososztály javára szolgáljon, úgy azonban, hogy az öröklött kisbirtok elégséges legyen a normál család eltartására, de ne legyen oly nagy, hogy annak megmiveléséhez idegen munkaerő szükségeltessék, azért a fönt kimutatott szükséglet jövedelmi alapjául olyan nagyságú birtokot vehetünk föl, amely — a mezőgazdasági statisztika szerint — átlagát képezi a magyar kisbirtoknak, amely tehát a család eltartásához de facto szükséges földalapot kimutatja. Az 5—10 holdas birtok vehető föl joggal a kisbirtok azon alsó határának, amely egy család eltartásához elégséges, anélkül, hogy birtokosa idegen munkát lenne kénytelen vállalni és anélkül hogy idegen munkásra szorulna. A magyar mezőgazdasági statisztika szerint (IV. köt. 28. és 30 o). Magyarországon 400,748 5—10 holdas házi kezelés alatt lévő kisbirtok van 2,898,206 k.hold területtel, vagyis egy gazdaság átlagos nagysága 7.22 katasztrális hold. Ezen kisbirtokkategórián a miveleti ágak aránya a következő:

szántó	67.55%	= 4.88 k. hold.
rét	17.00%	= 1.23 " "
legelő	4.30%	= 0.31 " " (= 500 □ öl)
kert	3.50%	= 0.25 " " (= 400 □ öl)
egyéb	7.65%	= 0.55 " "

Véleményünk szerint tehát a 7.22 k. hold nagyságú és a miveleti ágakra nézve a kimutatott arányú kisbirtok vehető föl a normál-család eltartásához elégséges földalapot.

(Vége következik.)

A XIV-ik kolozsvári tenyészállatkiállítás tanulságai.

V.

A kiállítás második osztályába a szarvasmarhák soroztatnak. Egészen 1892 ig fajtabeli különbség nélkül lehetett nálunk kiállítani tenyészszarvasmarhákat, sőt régebben a hizott állatok is be lettek mutatva, külön csoportokban; 1892. óta azonban csak magyar-erdélyi szarvasmarhák állíthatók ki, melyek aztán rendszerint több alcsoportba soroztatnak.

Az első csoportba most a gulyabeli tenenek kollektív kiállítása soroztatott, itt tehát hazarészünk legnemesebb gulyái foglaltak helyet.

Részt vett a kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság 8 darabbal, br. Fosika Gábor Szamosfalva 10 darabbal, az erd. róm. kath. státus Radnóth 10 db., Lészay Ferenc M. Gorbó 10 db., br. Bánffy Ernő K. Borsá 11 db., gróf Teleki Géza örökösei Gernyeszeg 11 db., Somogyi Albert Héjasfalva 10 db., br. Rothenthal Henrikné Szűkefalva 11 db., gróf Wass Béla Mező-Záh 9 drbbal és Sperker Ferenc Szent-

Demeter 11 drbbal, vagyis együtt résztvettek: 101 darab szarvasmarhával.

Szebb képet állatkiállításról alig lehet elképzelni, mint a minő a mi csoportos kiállításaink mutatnak. Mindegyik csoport egy-egy pepinér-gulya a maga sajátos jellegével és szépségével s valóban nem csodáljuk, hogy 1900 ik évi kiállításunkon, mikor az első csoportos kiállításokat rendeztük, Darányi Ignác akkori földművelésügyi miniszter meglepetve állott meg szépen elrendezett nyílt-aklaink során és megelégedéssel, majd örömmel konstatálta, hogy ilyen eredményt nem várt és ilyen haladást, fejlődést nem remélt a mi szegényes viszonyok között élő szűkebb hazánkban. Való tehát, hogy szarvasmarhatenyésztésünk az utóbbi 10—15 év alatt feltűnően fejlődött és olyan átalakuláson ment keresztül, a minőt még mi sem remélhettünk, akik a haladás zászlóját az ébredés korszakában kibontogattuk és lobogtattuk.

Lehetetlen bizonyos jóleső érzéssel nem gondolni erre a küzdelmes korszakra, a mikor a régi előítéletek nyomása alatt sok egyéni erő szunnyadozott, mely bolygatásra érzékenykedéssé vált és nem egyszer, duzzogva tért ki a legkézzelfoghatóbb igazságok elől is.

Ámde mégis csak győzött a jobb, a haladás szellője átlengett felettünk és a maradiságot tetre ébresztette s ime a tett nyomában eredmények fakadtak, melyeknek színes virágait most már sokan olyanok is feltűzik mellükre, akik annak idején a küzdőtértől igen-igen távol voltak.

Ez azonban nem baj, mert hiszen ma már a „jöttem, láttam, győztem“ közmondásnak minden téren vannak felkent lovagjai, de az már aztán az igazság rovására esnek, ha a multat is a maguk részére foglalják le azok, a kiknek még jelenük is alig van.

De nem rekriminálok, hiszen előttem lebeg a mi kiállításunk szarvasmarha-osztályának elragadó képe.

Régebben és utóbb 1900-ban is részletesen ismertettem azokat a tenyészirányokat, melyek az erdélyi magyarmarha tenyésztőinél tért nyertek és lépésről lépésre jobban kidom-borodtak. Tekintsünk tehát most körül.

Az első csoportban a kolozs-tordai állami gulyából áll néhány ősző és tehén. Ezek közül kettőt a 15. és 16-ik ábrán mutatunk be.

E gulya felállításának célja — ha jól tudom — az volt, hogy az erdélyi jellegű szürkemarhatenyésztés részére, mint válogatott egyedekből álló pepinér-gulyából kiváló correctorok kerüljenek az erdélyrészi tenyésztők kezébe és azokba a községekbe, melyekben a szarvasmarhatenyésztés magasabb fokon áll. Hogy ebbeli céljának mennyiben felelt eddig meg ez a gulya, azt nem tudom. Azt sem tudom, hogy a gulya kezelését irányító factorok mennyiben óhajtották ezt a célt komolyan szolgálni. Azt azonban látom, — és ez a bemutatott képekből is megállapítható, — hogy a gulyában a tenyész cél gyorsabb fejlődésű tömegesebb testű és correct alakulási állatok előállítására, mely célból — tudomásom szerint — a törzs apaállatok mindig a mezőhegyesi állami gulyából lesznek kiválasztva, sőt régebben teheneket is hoztak onnan ide.

Mennyiben lesz így lehetséges az erdélyi köztenyésztés céljainak megfelelő és többféle hasznosításra szolgáló anyag kitenyésztése;

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

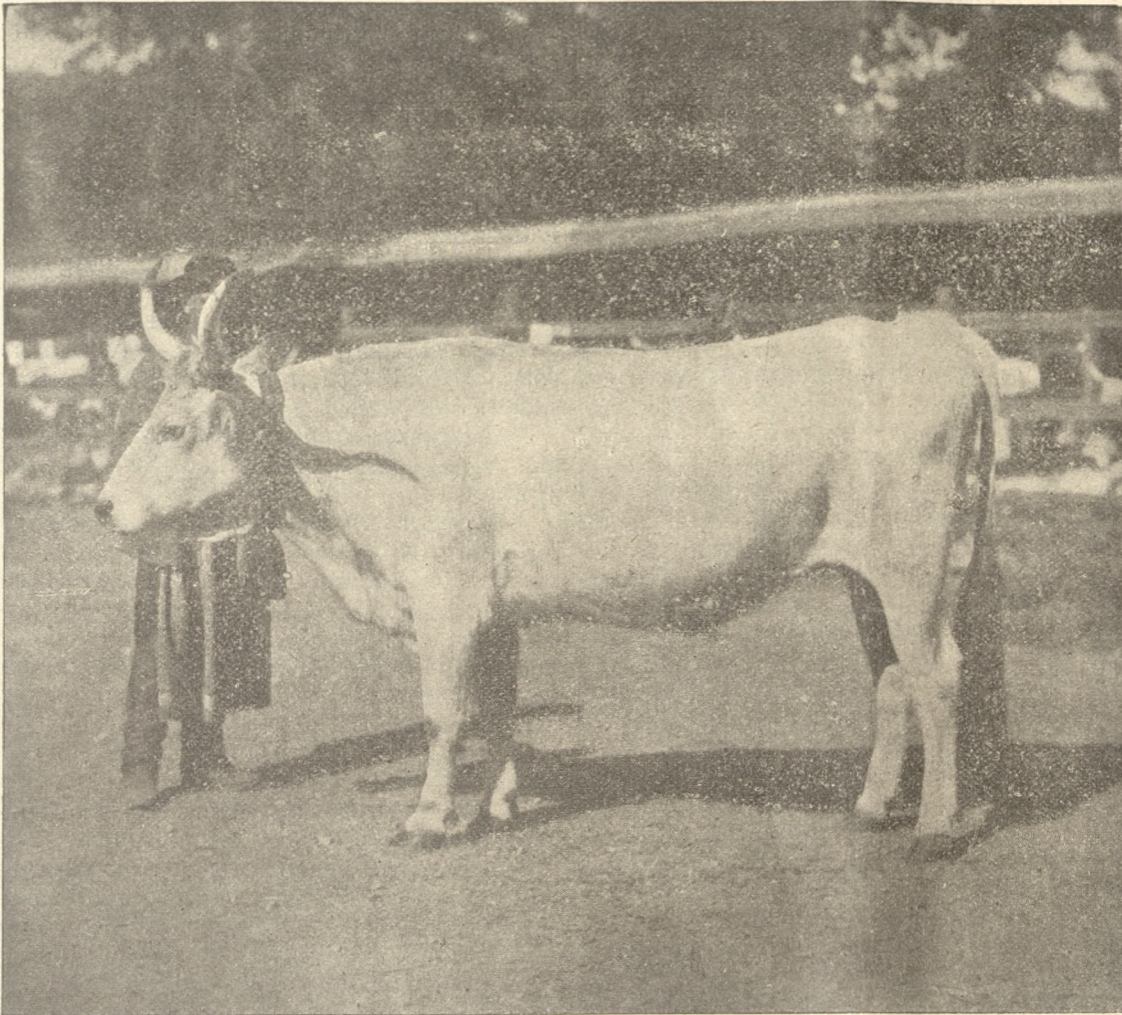
Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

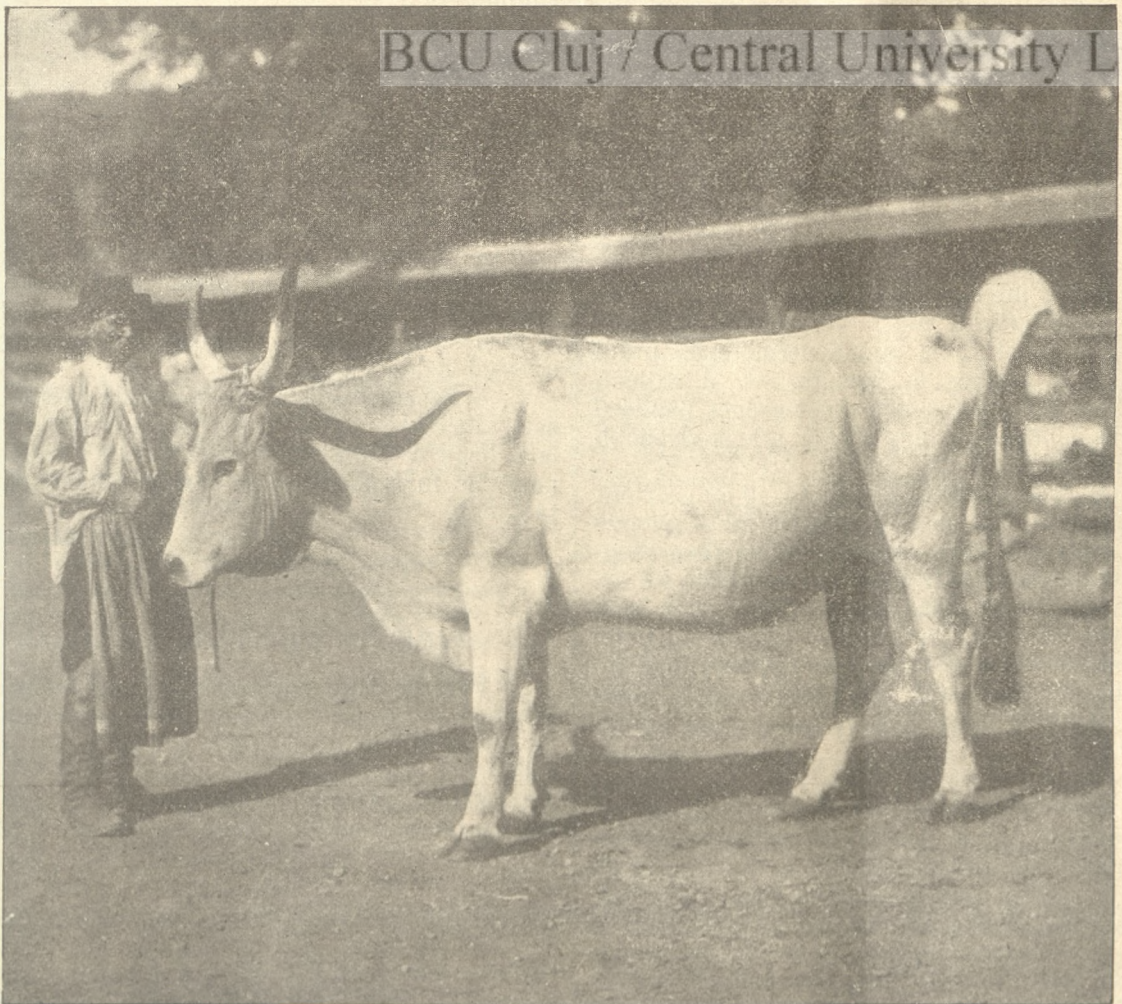
Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

15. A KOLOZS-TORDAI ÁLLAMI GULYÁBÓL TEHÉN, 8 ÉVES.

16. A KOLOZS-TORDAI ÁLLAMI GULYÁBÓL TEHÉN, 7 ÉVES 9 HÓNAPOS.

azt nem tudom, de az eddig ismert jelekből és adatokból úgy látom, hogy ez a cél a gulyánál most már mellékes.

Sajnálánk ha így lenne, mert e gulya létesítésekor nagy reményeket fűztünk ahhoz az állami akcióhoz, mely kétségtelenül jó nyomon indult és karöltve akart haladni az erdélyrészi nagyobb tenyésztőkkel, kereste azokkal az összeköttetést, puhátolta óhajtásait és súlyt fektetett mindenre, amit a tenyésztők javasoltak, óhajtottak, sőt még a gulyabeli tehének rendszeres fejését is bevezette azzal a céllal, hogy lehetőség szerint e fajta tejelőképességének kifejlesztését avagy kipróbálását is eszközölni fogja.

Most már évek telnek el és a gulyáról, annak fejlődéséről, az erdélyi szürkemarhatenyésztésre való hatásáról, befolyásáról egyetlen szót sem hallunk. Mintha nem is léteznék, mintha nem is az erdélyi részek szürkemarhatenyésztésének érdekében létesítettetett volna. Pedig mi úgy hittük, hogy amit az állam akar, azt komolyan akarja.

(Folytatjuk.)

Védekezés a burgonyavész ellen.

(Phytophthora infestans de Ry.)

A burgonyavész elleni védekezés hovatovább nagyobb tért hódít s ma már nemcsak a keményítő és szeszgyárak részére termelő gazda tartja ezt igen fontos dolognak, hanem azok is, akik étkezési burgonyákat termelnek. Nem szükséges bizonyítgatni, hogy csak az a burgonya tevel át a veremben jól, amelyik teljesen érett és egészséges volt, mert mindenki eléggé meggyőződhetett erről a gyakorlati tapasztalat alapján. Ha egy kissé figyelmesen vizsgáljuk a dolgokat, feltűnik az, hogy az u. n. korán érő burgonya féleségek általában könnyebben állják ki a téli vermelést, mint a későn érők. Itt nem az illető féleség ellentálló képessége a fő, hanem inkább a feltétleni megérés. A későn érő féleségek között a kiszedés alkalmával még mindig feles számmal van éretlen gumó s ezek a vermekben rendszeren áldozatául esnek a különféle rothadási okoknak s a hosszú vermelési idő alatt fertőzik az egészséges gumókat is. A vermelés előtti válogatás sohasem lehet tökéletes munka s mentől nagyobb tömeget vagyunk kénytelenek elvermelni, annál valószínűbb, hogy sok éretlen és beteg gumó került a verembe.

A földolog tehát a tenyészidő alatt lehetőleg oda hatni, hogy a növényeket megóvjuk a betegségtől s így egyrészt az érést biztosítsuk; másrészt a gumótermést tegyük lehetőleg egészségessé.

A sokat hangoztatott „természetes ellentálló képesség“ nagyon relativ dolog s nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk el, egyetlenegy féleség sincsen, amelyik feltétlenül ellentállana a burgonyavésznek. Évek óta foglalkozom e dologgal s eddig körülbelül 300 féleséget figyeltem meg, de egyetlenegy sem volt, amelyiket többé-kevésbé ne bántott volna a phytophthora. Némelyik évben egyeseken nem lép fel, de megtörténik, hogy ugyanazon a másik évben, vagy más körülmények között, nagy mértékben pusztít. Tagadhatatlanul vannak olyanok is, amelyek minden körülmények között áldozatául esnek. Így a természetes ellentálló képességet nem hagyhatjuk ugyan teljesen figyelmen kívül, de valami nagyon sokat nem építhetünk reá.

Igen sok esetben a viszonyok kényszerítenek egy olyan féleséget termelni, amelyik tapasztalat szerint kevésbé ellentálló, de mi-

Szőlők rigolozását gözekével

70-80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szent-Királyt.

A gözeke jelenleg megt-kinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czelná, Sárd szőlőhegyeiben.

vel keresett piaci cikk s jól megfizetik, meg kell maradni mellette. Ilyen körülmények között csak egy út van előttünk t. i. a tenyészidő alatt megakadályozni a betegség fellépését és terjedését.

A burgonyavész előidéző oka a Phythophthora infestans de Ry. nevű gomba teljesen hasonló a szőlő peronospora betegségét előidéző gombához nemcsak alakra, hanem fejlődésre nézve is és így az ellene való védekezés is — tekintettel a szőlőnél szerzett tapasztalatokra — az ott ajánlott permetező anyagokkal való permetezés.

Ez alkalommal egy ilyen permetezési kísérletről akarok beszámolni, amelyet 1902-ben a magyar-óvári m. kir. növényélet és kórtani állomás megbízásából Kisbéren, az állami ménesbirtokon végeztem.

A talaj kitűnő erőben levő homokosagyag, az előző évben gőzekével mélyen megszántva. A vetés lyuggató gép után történik 50 cm sortávolságra, mindig szorgosan megválogatott, közép nagyságú egészséges gumókkal.

A kísérleti parcellák 10 □ öl nagyságúak a táblák megfelelő helyén (ahol a talaj teljesen sík és egyforma összetételű) úgy voltak beállítva, hogy mindenik permetezett tábla mellett ott volt az ugyanazon nagyságú control tábla is, a mely permetezetlenül maradt.

A permetező oldat rézgálic (1% és 1½%) és bordoi por oldat (1% és 1½%). Mindenik így készítve el, mint azt a szőlőpermetezésénél szoktuk s különösen figyelve arra, hogy mindkettő gyengén alkalikus kém hatású legyen.

Permeteztem az összes kísérleti táblákat egyszer a virágzás után július hó 9-én és pedig úgy, hogy az összes zöldrészeket borította az oldat.

A kísérletre kiválasztott féleségek:
1. Reichskanzler. Későn érő, keményítő gyártásra alkalmas burgonya, mely a gyakorlati tapasztalat szerint a burgonyavésznek elég jól ellentáll. Rendes keményítő tartalma 19—22% között váltakozik.

2. Hammerstein szintén későn érő, jól ellentálló s keményítő tartalma 19—23% között.

A Reichskanzler volt trágyázatlan, istálló trágyával és superphospháttal trágyázott talajban, míg a Hammerstein trágyázatlan, istálló trágyával és kainittal trágyázott talajban. Szükségesnek tartottam a kísérletet így beosztani, hogy megfigyelhessem a különféle trágyák hatását is a burgonyavésszel szemben.

Mivel a betegség fejlődésére és tenyésztésére rendkívüli befolyással van az időjárás, különösen a csapadék és hő megfelelő ingadozása, a tenyészidő alatt pontosan feljegyeztük az adatokat s ezeket az alább következő táblázatos kimutatásban adom.

Hó, nap	Hőmérséklet R. D. E.*	Csapadék mm.	Hó, nap	Hőmérséklet R. D. E.	Csapadék mm.
Máj. 1.	3 16 4		Máj. 31.	16 26 18	
" 2.	5 12 5		Jnn. 1.	16 27 18	
" 3.	4 17 6		" 2.	19 29 29	
" 4.	8 16 19	5	" 3.	16 25 18	
" 5.	7 8 7	39.6	" 4.	17 27 19	
" 6.	4 14 8		" 5.	19 29 15	3
" 7.	4 11 5	7.3	" 6.	14 23 17	
" 8.	6 13 6		" 7.	15 23 14	
" 9.	7 15 7	14.7	" 8.	16 21 11	10.8
" 10.	6 9 3	17	" 9.	10 18 13	
" 11.	5 13 8	0.6	" 10.	12 17 12	
" 12.	9 12 6		" 11.	14 19 13	
" 13.	5 13 17		" 12.	12 18 12	1.9
" 14.	6 16 8	12.1	" 13.	14 17 12	20.9
" 15.	6 11 8		" 14.	14 22 16	
" 16.	7 17 9		" 15.	15 18 8	8
" 17.	12 18 11		" 16.	10 19 10	0.8

Hó, nap	Hőmérséklet R. D. E.	Csapadék mm.	Hó, nap	Hőmérséklet R. D. E.	Csapadék mm.
Máj. 18.	10 8 6	5	Jun. 17.	13 25 15	
" 19.	7 17 7		" 18.	11 13 12	4
" 20.	8 12 6	32.2	" 19.	10 17 10	2.6
" 21.	6 15 9		" 20.	11 13 10	
" 22.	8 16 7		" 21.	11 19 14	
" 23.	7 14 7		" 22.	13 22 14	5.6
" 24.	8 17 7		" 23.	15 17 12	5.6
" 25.	9 19 11		" 24.	13 15 11	
" 26.	11 20 11		" 25.	10 13 11	
" 27.	10 19 10		" 26.	12 24 14	
" 28.	9 22 11		" 27.	13 23 15	
" 29.	15 24 17		" 28.	15 25 18	
" 30.	14 26 14		" 29.	17 23 18	
Jun. 30.	17 30 17		Jul 30.	13 26 16	
Juli 1.	17 32 21		" 31.	14 27 17	
" 2.	20 28 13		Aug. 1.	17 27 18.5	0.7
" 3.	11 18 10		" 2.	14 29 22	
" 4.	10 22 11	7	" 3.	17 27 16	
" 5.	15 25 14		" 4.	14 24 14	
" 6.	14 18 14		" 5.	14 25 15	
" 7.	11 12 14		" 6.	13 27.5 15	
" 8.	18 27 18		" 7.	17 32 22	
" 9.	18 26 16	1.4	" 8.	18 26.5 23	0.6
" 10.	15 31 16	5.1	" 9.	17 22 16	8
" 11.	16 24 14	18.7	" 10.	17 23 14	
" 12.	13 19 12		" 11.	14 17 12.5	2.3
" 13.	13 20 13		" 12.	9.5 18.5 9	
" 14.	13 25 16		" 13.	9 18.5 10.5	
" 15.	18 26 16		" 14.	10 21 10	9.3
" 16.	16 22 16		" 15.	11 22 10	2.7
" 17.	16 23 17	28	" 16.	10.5 24 14	
" 18.	15 24.5 16		" 17.	16 29 16	10.6
" 19.	17 19 10	22.9	" 18.	15 28 17	
" 20.	14 20.5 14		" 19.	16 29 19	
" 21.	15 26 16		" 20.	17 31 20	
" 22.	14 25 15	5.4	" 21.	14 23 17	
" 23.	14 23 14		" 22.	14 22.5 15	
" 24.	12 23 14	2.2	" 23.	12 22 13	
" 25.	15 22 13	3.2	" 24.	9.5 23 15	
" 26.	14 25.5 14		" 25.	12 26 15	
" 27.	16 25 15		" 26.	17 29 19	
" 28.	16 21 16	0.9	" 27.	18 31 19	
" 28.	16 25 17		" 28.	18 23 17	
			" 29.	16 29 19	
			" 30.	19 27 18	
			" 31.	20 27 19	

* R. = reggel.
D. = délelő.
E. = este.

Szeptember hó első felében normális időjárás mellett (15-keig a déli hőmérséklet 20°C mindig felül volt) volt 3-ikán 9.5 mm, 6-ikán 9.5 mm, 11-ikén 5 mm, 12-én 4.3 mm, 16-án 21 mm eső és 21-én jókora hóharmat, (dér) de már ekkor a burgonya érett volt s egy hét múlva felszedtük.

Amint a meteorologiai feljegyzésekből látható, a tenyészidő alatt volt 381.7 mm csapadék s ebből 155.2 mm a permetezés utáni időre esik, amikor a hőmérséklet állandóan 20°C-on felül volt s így a betegséget előidéző gomba fejlődésére meg voltak a legkedvezőbb körülmények.

A permetezés július hó 9-én történt s ugyanaz nap este 9 órakor igen gyöngye (1.4 mm) eső volt, amely a napközben megszáradt oldatot már nem moshatta le. Az ezután következő két napon esett 23.8 mm. Ennek határozottan káros következményei voltak a védekezés szempontjából s még inkább előmozdították ezt a hó végéig minden 2-ik 3-ik nap bekövetkezett kisebb-nagyobb esők.

Dacára a fenti esőzéseknek még augusztus hóban a permetezett lombon mindig kimutatható volt a permetező oldat (a leveleket destillált vízben lemostam s a kellő módon megszürt vízben ammoniákkal kimutatható volt a jelenlevő rézgálic).

A meteorologiai feljegyzések adataira még vissza térek cikkem végén, ahol a kísérleti eredmény összevonását, egyes dolgok magyarázatát ebben találjuk meg.

Az egyes kísérleti táblákon az eredmény a következő:

1. Reichskanzler* (trágyázatlan). Julius 9-én 1% rézgálic oldattal permetezve. A lombot a phythophthora megtámadta, különösen az alsóbb leveleket. Julius végén a betegség nagyobb mérvet öltött s a permetezés után fejlődött honajlhajtások levélnyelei és szára is beteg volt.

Az összes termés 172 kg. s ebből egészséges 156 kg., az átlagos keményítő tartalom 22.5%.

Beteg volt 16 kg. s ennek átlagos keményítő tartalma 21.1%.

2. Reichskanzler (nem permetezve). Általában a betegség nagyobb mérvű volt s a földfeletti részek mindenike szenvedett.

Az összes termés 159 kg., ebből 144 kg. egészséges, átlagos keményítő tartalom 21.2%.

Beteg 15 kg., ennek átlagos keményítő tartalma 20.5%.

3. Reichskanzler (trágyázatlan). 1½% rézgálic oldattal permetezve. E táblán is fellépett a phythophthora, de határozottan kisebb mérvű s későbbben mint az előző táblánál.

Az összes termés 166 kg. s ebből teljesen egészséges volt 150 kg., 21.8% átlagos keményítő tartalommal.

Beteg volt 16 kg., ennek átlagos keményítő tartalma 20.5%.

4. Reichskanzler (nem permetezve). Az előbbiekhöz mérten határozottan intenzívebb volt a betegség pusztítása s nemcsak a lomb szenvedett, de még az idősebb szárrészekben is találtam (augusztusban) phythophthorás foltokat. A lomb jórésze idő előtt tönkrement.

Összes termés 145 kg s ebből egészséges 120 kg, 20.3% átlagos keményítő tartalommal.

Beteg 25 kg. s ennek átlagos keményítő tartalma 19.4%.

A kétféle töménységű rézgálic oldattal permetezett táblák kísérleti eredménye, dacára annak, hogy a permetezetlen táblák termése úgy mennyiség, mint minőség tekintetében, határozottan rosszabb volt, mégis nem felel meg várakozásunknak.

A permetezett táblákon is fellépett a phythophthora, bár nem olyan nagy mértékben, mint a nem permetezetteken s ami fő, a termésben csaknem mindig egyenlő mennyiségű beteg gumó volt.

A keményítőtartalom mindenik permetezett tábla termésénél nagyobb, ami annak a jele, hogy a lomb valamivel tovább végezte normális funkcióját, mint a nem permetezett táblákon.

Barna Balázs.

(Folytatjuk.)

Hozzunk be külföldről melasszt.

Városon lakó embernek képzete sincs ez évben a szárazság által az egész országban, de főleg Erdély legnagyobb agrikulturális területén, a Mezőségen tett károkról. Nem csak a fenyegető pénzbeli szükségről, de az egész marhatenyésztés teljes megsemmisüléséről van szó, mivel sem széna, sem sarru, a szó szoros értelmében, semmi sem termett egyes járásokban. Búzaszalma, az még volna és csupán ez azon cikkünk, amivel némileg pótolni lehetne a takarmányt, illetve az éhenhalástól meg lehetne menteni állatainkat. De ez egy-egy magába nem etethető fel, póttakarmány itt

* A táblák nagysága 10 □ öl.

Teljes **MENYASSZONYI KELENGYE** minden ár és kivitelben **kapható.**

Sárga Kristóf fehérenmü, vászon és szőnyeg nagy raktára Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Minden fajtájú Szőnyeg, Linoleum, Cocos és amerikai önműködő ablak-roletták !!! Sajt-vászon kapható !!! 1 méter 70 fillér !!!

pedig semmi nincsen és nem is remélhető, hogy még teremjen. A szalma-szecska melaszszal befecskendezve, vagy korpával behintve lenne a megoldás, de sem melaszhoz, sem korpához hozzá jutni már nem lehet, a malmok már egész leendő termésüket eladták, a cukorgyárak pedig röviden azt írják, hogy nincs és nem is lesz melaszuk eladó. Mult héten a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete által még sikerült egy vagon korpát 10 korona 55 fillérért kapni, de már kérdés, hogy kapható-e még ily magas áron is. Már pedig ha sem korpát, sem melaszt, sem darát nem ehetünk, tisztán szalmán állatot tartani nem lehet. Ha legalább árpa- vagy zabszalma lenne, de ezek a vetések is oly ritkák voltak, hogy azok szalmatermése számításba sem jöhet.

Itt az államnak kell segíteni a gazdák közönségen és ha drága pénzen is, de külföldről kell melaszt beszerezni, ezt a kisgazda meg nem teheti az állam segítsége nélkül. Nem ingyen, hanem olyan áron mint a mily áron rendes körülmények között azt meg lehetett szerezni, lenne a gazdák rendelkezésére bocsátandó. Német és Franciaország nem szenvedett ily túlzott mértékben a szárazságtól, még Csehországban is május hava elég csapadékdús volt, június elején a répa földek saját személyes meggyőződéseim szerint, jól állottak. Innen lehetne melaszt beszerezni és a gazdáknak hozzáférhetővé tenni.

Az aggasztó kilátások a télre még messze vannak, de már most olyan az állapot, hogy a gazdát kétségbe ejti. Most már a nyár derekán kell a téli istállózat megkezdni, mert sem csalamádé, sem búkköny, sem löhere, sem lucerna, nő legelő: az meg éppen nincsen. Már a szalmához kell folyamodni, de mi lesz ha az is elfogy? Arról, hogy almozzunk szalmát, polyvát, jóelőre le kell tenni, bár enni jusson ki tavaszig, ha azt még állatállományunk megéri elevenen.

Csontos Miklós.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A szuperfoszfát és Thomassalak értékének összehasonlítása.** Barth németországi jószágigazgató réten és szántóföldön érdekes összehasonlító trágyázási kísérletet végzett, a melyek eredményeit a következőkben ismergetjük.

Hogy a foszfortrágya biztosan érvényesüljön, kaint és chilisalétrom használtatott alaptrágyául, miután pedig a szuperfoszfát vízben oldható foszforsava aránylag drágább, mint thomassalak citratoldható foszforsava, a két trágyaféle olyan arányban alkalmaztatott, hogy a felhasznált mennyiségű trágya értéke úgy az egyik, mint a másik foszfortrágyánál ugyanaz volt. Ezen kísérletek célja tehát annak megállapítása volt, hogy milyen viszonyok között lehet az egyik foszfortrágyát a másikkal helyettesíteni azon célból, hogy ezáltal a trágyázás kevesebbe kerüljön. A kipróbálásra használt thomassalak citromsavoldhatósága 17-25%, a szuperfoszfát vízben oldható foszforsavtartalma 18% volt.

A kísérletek agyagtalajon zabbal, takarmányrépával és a gazdaság tüzeges jellegű

agyagos rétvén végeztettek. A zabbal bevetett terület azelőtt parlag volt, sohasem trágyázott és a vetést megelőző év nyarán töretett fel. A mész október végén szórattott ki és ezután a terület megboronáltatott. A kaint, thomassalak és szuperfoszfátot 1902. év március végén szórták el és április 3-án vetették a zabot. A nyári időjárás nagyon kedvezőtlen volt, de a négy részletben alkalmazott chilisalétrom ezen sokat javított. Az aratás augusztus 22-én eszközöltetett.

A takarmányrépa kitűnő kulturállapotú talajba került, az elővetemény 1899-ban zab volt mésztrágyázással, 1900-ban burgonya istállótrágyával, 1901-ben Thomassalak szuperfoszfáttal volt. A mész szintén október végén szórattott ki és elboronáltatott, 1902. március végén a talajt megszántották és április 23-án ismételt szántották, ezután kiszórtatott a Thomassalak, kaint és szuperfoszfát, lehangereztetett. Április 24-én vetették el az eckendorfi répát és a tenyészet ideje alatt négyszer megkapálták. A chilisalétrom itt is felültrágyázással adatott, a kiszedés ideje október utolsó hete volt.

A réten a mész szintén október végén szórattott ki, a Thomassalak, szuperfoszfát és kaint pedig március 17-én. Az időjárás a tenyészet ideje alatt kedvezőtlenül hideg volt, de azért a trágyázott parcellák növényzete a herefélék buja fejlődése révén nagyon kivált a trágyázatlan parcellák közül. A szénatermes július 14-én, a sarjú szeptember 25-én kaszáltatott.

A trágyázás jövedelme a műtrágyák árának leszámítása után volt zabnál Thomassalakkal 38-90 márka, szuperfoszfáttal 55-15 márka, takarmányrépánál Thomassalakkal 56-83, szuperfoszfáttal 60-37, a réten Thomassalakkal 27-39, szuperfoszfáttal 29-38 márka.

A szuperfoszfát tehát mind a három növénynél, különösen pedig a zabnál sokkal jövedelmezőbbnek bizonyult, mint a Thomassalak s ez a kísérlet is kétségtelenné teszi, hogy különösen a rövid élettartalmú növénynél a szuperfoszfát mindig nagyobb hasznot adó, értékesebb trágya, mint a salak.

+ **A szőlőtalaj elhordásának megakadályozása.** Hegyi szőlőknek nagy veszedelem, hogyha záporosó jó, a temrő réteget az alól levő völgyekbe sodorja s nagyon nehéz munka azután annak ismételt felcipelése. A lemosott iszap fölfogására az utak és vízmosás mentén gödröket szoktak készíteni, a gödrökben összegyűlt iszapot aztán visszahordják a szőlőre. Minthogy az ilyen gödröket ki kell kövezni sokkal olcsóbb eljárás, ha e helyett ócska petroleumos hordókat ásunk a földbe.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. folyó hó 23-án rendkívüli igazgató-választmányi ülést tartott.

Elnökölt: Cs. Szabó József egyl. elnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Jelen voltak: Br. Jósika Gábor e. alelnök, Molnár Sándor e. jogtanácsos, Dr. Szentkirályi

Ákos, Fodor Ferenc, Nagy Dezső, Réti János, Reich Albert és Nagy László ig. vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Reich Albert és Nagy Dezső tagokat.

Előadtván a kolozsvári m. kir. gazd. tanintézet tanári testületének 448. sz. alatt megküldött javaslata, ig. választmány a Bors Albert-féle 200 koronás jutalomdíjat Sipos Sándor, a gróf Mikó Imre emlékére alapított 200 koronás jutalomdíjat pedig Szabó János végzett hallgatóknak határozta kiadatulni. A jutalomdíjak átadására: Nagy Lajos, Reich Albert, Nagy Dezső vál. tagok és e. titkárból álló bizottság küldetett ki.

A kolozsvári gazd. tanintézetnél megüresedett 12 áll. ösztöndíjas helyre beérkezett folyamodványok alapján és a tanári testület jelölésével megegyezően, ig. választmány a földművelésügyi miniszternek ösztöndíj elnyerésére ajánlja: Darvas Dávid, Daczó Mózes, Bocskor László és Székely Sándor folyamodókat. Feltételeken ajánlja: Ürmösy Miklós, Székely Pajor András és Béczi Miklós folyamodókat.

Egyleti titkár előadja, hogy a parcellázott egyleti telken építendő attila-utcai vízvezeték építése a napokban megkezdett, telekvásárlók — a csatornázás egyidejű keresztülvitelét is sürgetik, ami csak úgy lesz az idén keresztülvihető, ha a szükséges tőkét az egylet a városnak rövid időre kölcsön adja. Igaz. választmány a szükséges 26000 koronának 2 évre 4%-el való kikölcsönzését — megfelelő biztosítékok mellett — megszavazta.

Hankó Veress Károly kolozsvári főszolgabíró kérésére az általa f. évi szept. 3. és 4-én, Választón rendezendő termény- és állatkiállítás díjaira segélyül 100 koronát szavazott meg az ülés.

A m. kir. Igazságügyminiszter, T. 181/7. sz. alatti leiratában, véleményt kér az egyletől a dr. Nagy Ferenc által készített szövetkezeti törvényjavaslatnak előadói tervezetere vonatkozólag. Ig. választmány az előadói tervezetet — javaslattétel végett — dr. Szentkirályi Ákos és dr. Nyerges Zsigmond tagoknak adja ki.

Titkár előadja, hogy az elnökség július 7-én felterjesztést intézett a földm. miniszterhez, melyben a takarmányhiány ellensúlyozására többrendbeli javaslatot tett. Ugyanő bejelenti, hogy a miniszter által e tárgyban megküldött: „Védekezés a takarmányhiány ellen” című füzet 14 községnek, megfelelő útmutatás kíséretében, megküldetett. Mindkét bejelentés helyeslő tudással vétetett.

A földm. miniszter véleményt kér Kis-Kend község piaci helypénz-szabályzatára vonatkozólag. Választmány a vélemény megadását elnökségre bizza.

Ugyanő véleményt kér Kolozsvármegye állattenyésztési szabályrendelet-tervezetere vonatkozólag. Ülés a vélemény-javaslat elkészítésére: Reich Albert, dr. Szentkirályi Ákos és Jakab László tagokat kéri fel.

Földm. miniszternek 76227. sz. leiratát, melyben arról értesít, hogy jövőre a hadsereg terménybeli szükségleteinek szállítása alkalmával szükségelt termelői bizonyítványok bé-

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resicza mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Éltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ékefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőcím: „Agraria” Budapest.

Tiszta acélmag
s a j á t
hámorainkból.

1238

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldeték.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, föllülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

lyegmentesen állíthatók ki — ülés helyeslő tudásul veszi.

Titkár bejelenti, hogy a megelőző ülés óta az egylet képviselőiben a következő üléseken és ankéteken vett részt: Május 27 én a földm. miniszteriumban, komlóértékesítési ankéten; jul. 1-én ugyanott a Simay-féle sertésveszéllel szemben tartott értekezleten; július 5 én Dicsőszentmártonban a Kisküküllő-várm. gazd. egyesület kiállítási ülésén és július 6-án Segesvárt a Komlószövetkezet igazgató-sági ülésén.

Mindezen kiküldetésekről az egyleti hivatalos lapban jelentés foglaltatott. Ülés a jelentést helyeslőleg veszi tudásul.

Ig. választmány az elnökségnek meghatalmazást ad, hogy amennyiben annak szükségére mutatkoznék, az egyleti alaptörvényt takarékbetét helyett állampapírok vétele útján gyümölcsösztesse.

Nagy Dezső ig. vál. tag indítványozza, hogy az egylet — mint a multban, úgy a jövőben is — gyakorlatban irányító befolyást a helybeli gazdasági tanintézet tanítási rendszerére s hogy a vizsgákra való meghívása érdekében tegye meg a szükséges lépéseket.

Igazg. választmány felkéri indítványozót, hogy indítványát jövő ülésre írásban adja be.

Több tárgy nem lévén — elnök az ülést bezárta.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **Megbízások.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Raab Kálmán* kolozsvári lakost, Kolozsvár szab. kir. város területére és *dálnoki Gaál Péter* kötelendi lakost, Kolozs vármegye mócsi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a *kisküküllő vármegyei gazdasági egyesület* módosított alapszabályait 77502/904. szám alatt bemutatási záradékkal ellátta.

Ugyancsak a földmívelésügyi miniszter a *csapói és székfalvi gazdasági egyesületek*, továbbá a *radnóthi, marosugrai és kerétszentpáli gazdakörök* alapszabályait 77162/1904. szám alatt bemutatási záradékkal ellátta.

— **Hogy áll a komló.** Egész középeurópában uralkodik a száraz nyár s aszályosságával már-már befolyásolja a mélyen gyökerező komlót is. A cseh *Saaz* vidékén kivirított már, de a mellékhatások kevesek, ha e virul, közepes termést várnának. Jobban áll *Auscha* vidéke, ahol üde s erősre fejlődött a komló s jó közepes termésre számítanak. *Felső Ausztriában* fejletlen maradt a komló s szárazabb talajokon nincs mellékhatása. *Stájerországban* már szedik a korait, a többi is elég jól áll, bár az újabb virágok kifejlődését már nem remélik. *Bajorországban* az agyagos talaju komlósok jó közepesen fejlődtek, a homokos földeké soványak, s kezdenek sárgulni. Ezt olvassuk az *elsassi* komlós vidékekről is, ahol sovány földű helyeken alig reméllenek $\frac{1}{3}$ termést. Persze, ha esne, mindenütt 30% al javulna a kilátás: így 10–15 nappal hamarabb lesz az érés. Legújabb hír *Galiciából* jött, ahol a hideg éjjelek is sokat ártnak a komlónak. *Angliában* még midig mossák, permetezik a komlótörököt a hamuférgek ellen. Itt is régen volt eső.

Hazánkban a dunántul korai tökéit már megszedték s itt-ott 5 kilós postai csomagokban per 4–5 korona kilonként az árusítás is megindult. Itt már járkál egy-két cseh vevő. Az alföldön a fekete földeken kifogástalan a fejlődés és kivirítás, mégis, ha a szárazság tart, a virágok elhervadnak és lehullanak. A nyári feléket már itt is szedik. A Maros mentén már inkább látszik a szárazság hatása; a *Királyhágyóntul* a sekély talaju komlósok megállottak a fejlődésben, míg a völgyekben vagy üde lapályon fekvők jobban bírják. Most folyik a kivirítás; még nem tudni, közepes, vagy közepesen aluli termést kapunk.

Értékesítés. Hír-szerint a cseh ügynökök már végigszaladtak Galícia komlós vidékein, ismét lekerültek Stájerországba s a dunántúli komlós kertekbe — s most ott nyaralnak. Ha ott felszedték a korai komlót: kerülnek beljebb az országba. Helyi ügynökökkel máris erősen leveleznek! Az idén a hazai konkurencia is erősebb lesz: részint mert az O. M. G. E. saazi bizománya is jobban mozog, másrészt, mert a *segészvári* komlósözvetkezet Tallián minisztertől kapott állami kölcsönrel előleget osztogat a paraszt komlónak, hogy ne legyen kénytelen szedési költség kiánya miatt előre odadobni a remélhető termést. *Saazban* javult a tavalyi komló ára: július 16-án 210 korona volt per 50 kgr.-ként, július 25-én már 230 korona felé mozgott. Nürnbergben megjelentek a stájer 5 kilós csomagok, kilonként 4–5 márka árat fizettek! —r—s.

— **Hirdetés.** Alulírott főszolgabíró ezzel közhírré teszem, hogy *jövő év szeptember 3. és 4-én Választott községben járási állapot termény- és háziipari kiállítást rendezek.* Ezen kiállítás hivatalból bemutatandók lesznek az összes köztevényezésre használt és lajstromozott községi apaállatok. A kiállításon résztvehetnek: a) *tenyészapaállataikkal:* (szarvasmarha, ló, sertés, baromfi) a kolozsvári járás területén lakó vagy birtokos *kisgazdák*, tanítók, közjegyzők, tisztartók stb. b) *terményeikkel:* a gazdasági ismétlő iskolák, községi faiskolák és a járás területén lakó vagy birtokos *kisgazdák*, (fa, vessző, nád, agyag iparcikket, szövészek, varrások stb.) az iskolák s a kolozsvári járás területén lakó házi iparcikkek készítésével foglalkozók. Felhívom mindazokat, eik ezen kiállításon állataikkal, terményeikkel, háziiparcikkeikkel résztvenni kívánnak, hogy ezen szándékukat illetékes körjegyzőjüknel, esetleg alulírott nálam folyó év augusztus hó 15-ig multhatatlanul bejelenteni sziveskedjenek, a kiállítandó állapot vagy tárgy részletes leírása és darabszámának megjelölése mellett. A hivatalból bemutatandó *községi apaállatokért az apaállat gondozók és az illetékes községi bírák egyenlő arányban*, a kisgazdák által felhajtott állatokért és más kiállított tárgyakért a tulajdonosok — amennyiben a bíráló bizottság által érdemeseknek ítéltetnek — pánzjutalmukban fognak részesítettetni. A jutalom díjak száma és összege a bejelentések utolsó napján tétetik közzé. (Az 1901. szept. hó 1. és 2. án apahidán rendezett kiállításon 71 pénzdíj, 1025 kor. értékben és 13 elismerő oklevél lett kiadva.) A vármegyei mezőgazdasági bizottság a tehén és üsző díjazást ezen kiállítással kapcsolatban tartja meg, amikor a nagymélt. Földmívelésügyi Miniszter Ur által engedélyezett 200 korona állami díjat kiosztja. Kolozsvárt, 1904. július 7-én. *Hankó Veress Károly* főszolgabíró.

— **Szállítási díjkezdmény takarmányneműre.** *Hieronymy* Károly kereskedelemügyi miniszter, a nagy takarmányhiányra való tekintettel, utasította a Máv. igazgatóságát, hogy az ország határáról legalább ötven kilométerre fekvő Magyarországi vasuti állomásokra szállítandó, állattenyésztéssel foglalkozó gazdák részére az illető rendeltetési állomáson tényleg leadandó s onnan tengelyen elfuvaroztatandó szén-, szalma- és szecsaküldeményekre nézve a szállítási díjnak kocsis- és fuvarlevelenként legalább 10.000 kilogrammért való fizetése mellett az összes vonalain a második kivételes díjszabásnak a tételeit alkalmazza. Ez a kedvezmény visszavonásig, de egyelőre legkésőbb ez esztendő végéig érvényes. A vasutaknak szigorúan kell ellenőrizni, hogy visszaélés ne történjék a kedvezménnyel, s főleg közvetítők ne vehessék azt igénybe, azért csakis az E. G. E. és a vidéki gazdasági egyesületek által kiállítandó igazolványok alapján adják azt meg a gazdáknak is. A miniszter valamennyi hazai vasutat felkérte hasonló kedvezmények megadására.

— **Tojásértékesítő központ a Székelyföldön.** A Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet az általa létesített székelyföldi tojás-gyűjtő állomások munkáinak megkönnyítése végett Székelyudvarhelyt tojás és élelmiszer-gyűjtő és értékesítő központot állított fel.

— **A magyar gyümölcs sikere.** Düsseldorfból táviratozzák: A legjobb magyar kiállító, aki részt vett az itteni nemzetközi gyümölcskiállításon, díjat kapott. Tallián Béla törökkanizsai kertészetének a hesszeni arany államérmét ítéltek oda.

— **Csemegező- és gyümölcsladást közvetítő budapesti cégek:** Magyar Mezőgazdák Vásárellátó Szövetkezte. (Központi Vásárcsarnok.)

Neumann Frigyes (V., Hold-u. 10.)
Winterstein P. és Fia (V., Arany János-utca 34.)

Singer Zsigmond és Tsa (V., Széchenyi-utca 1.)

Markó Albert (V., Vécsey u. 3.)

Strausz Antal (V., Árpád-u. 11.)

Landau Lipót és Tsa (Régiposta-u. 10.)

Klein Mór (Kertész u. 46.)

A felsorolt cégek a szőlőn kívül mindenféle más gyümölcsöt is vesznek, illetőleg közvetítenek.

— **A szarvasmarhatenyésztő-alap gyarapítása.** Az 1895. évi XLVII. t.-c. által létesített szarvasmarhatenyésztő-alap gyarapítására a beruházási törvényben három millió ötszáz ezer koronát vettek föl. Lukács László pénzügyminiszter ebből az összegből az erre az évre esedékes egymillió kétszáz ezer koronát folyósította és Tallián Béla földmívelésügyi miniszter intézkedett, hogy az összeget rendeltetésének megfelelően használják fel.

— **Szőlőszeti talajfelvételek.** Tallián Béla m. kir. földmívelésügyi miniszter 48.401/VIII/1. számú rendeletében a Maros és Nyárad mentén, a szőlőszet céljait szolgáló talajfelvételeket rendelt el. Az a nemes akció, a mely a székely nép gazdasági jólétének emelése érdekében az igaz ügyhöz méltó buzgósággal vette kezébe az intézkedések kormányrudját, munkájának tehát ezúttal is jelét adta. Ezen felvételeknek célja az, hogy a telepíteni szándékozók hathatós segítséget kapjanak sok szakértelmet kívánó munkájuk sikeres keresztülviteléhez, hogy ne legyenek kitéve a helytelen, fáradságot és pénzt rabló ültetvény-beállítások veszedelmének, hanem a talajvizsgálatok során leszüremkedő sikeres munkát ígérő igazságok, irányelvek vezérfónala mentén, a legújabb tapasztalatok és a gyakorlatban megizmosodott tételek alapján foghassanak erős munkájukhoz, amely, egy kétségkívül gazdag keresetforrásnak kapuit nyitja meg nekik. — Tájékozást nyernek ezen talajvizsgálatok révén a kiküldött szakértők által a telepítők arra nézve, hogy a megjelölt vidék különböző területein, a talaj, éghajlat, fekvés stb. alapján, melyik telepítési módot, a szénkénegezéssel egybekapcsolt angliai ültetvényeket, vagy pedig az amerikai alanyú ojtványtelepítéseket kell kultiválni, sőt részletesebb alapon, kijelölhetnek a területek, a melyek ezzel vagy azzal az alanyfajtaival való telepítést követelik a szerint, hogy a talaj összetartalma, phisikai alkata, helyzete, stb. mit ír elő. Nagyban megkönnyítik tehát majd ez útmutatások a gazdák munkáját, megakadályozzák az elhibázott telepítések számának gyarapodását, a mely csökkenés, pedig az anyagi növekedést vonja maga után. A munkálatok végrehajtásával *Dicenty* Dezső és *Szöcs* Andor szőlőszeti agro-geológusok bizattak meg, a kik már augusztus első napjaiban Maros-Vásárhelyre fognak érkezni.

— **A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete** pályázatot hirdet oly dolgozatra, a mely a bortermelés fokozásáról értekezik. A pályadíj 300 korona. A pályamunka terjedelme legalább két nyomtatott iv lehet. A dolgozatokat szeptember 1-ig kell benyújtani a Szőlősgazdák egyesületnél.

— **A lon és kendertermelés fejlesztése.** A beruházási törvény jelentékeny összeget szán lon- és kenderkikészítő gyárak, szövetkezetek, áztatók létesítésére. Ennek az összegnek miként való felhasználása tárgyában a földmívelésügyi miniszter most terjedelmes leiratott intézett a kolozsvári kereskedelmi és

iparkamarához, amelyet egyttal fölker arra is, hogy len- és kender feldolgozó vállalatok alakítására irányuló törekvését teljes erejével támogassa. A leirat szerint a beruházási kölcsönből 75000 koronáig terjedő kamatmentes kölcsönt kaphatnak azok a vállalatok, amelyek kötelezik magukat a modern technika követelményeinek megfelelő len vagy kenderkikészítő telepet létrehozni. A kölcsönt a telep üzembehelyesése után 10 év alatt kell visszafizetni. A körülményekhez képest a miniszter esetleg nagyobb kölcsönt is ad. Szövetkezetek, községek, gazdatársadalmi szervezeteknek, ha len- vagy kenderkikészítő telepet állítanak fel, az építési költség 40%-ig terjedő, legfeljebb azonban 35000 koronára rugó, vissza nem fizetendő, államségélyt engedélyez a miniszter. Áztatók létesítésére 5000 koronáig terjedő ugyanily segélyt kaphatnak. Ezenkívül a szükséges műszaki terveket a kulturmérnöki hivatalok díjtalanul elkészítik. Kijelenti a miniszter, hogy ott, ahol nagyobb összegű segély indokolt — annak megadásától sem zárkózik el. Az államségélyért benyújtandó kérvényben pontosan meg kell jelölni, hogy az illető vállalkozó milyen telepet kíván létesíteni, fel kell tüntetni annak helyrajzi meghatározását, a telep üzemképességét, a beváltandó kóró minimális árát, a kis és nagytermelőknél a beváltásnál való részesedési arányát s a gyár alapításának előfeltételeit, a termelési éghajlati viszonyokat. Kijelenti végül a miniszter, hogy a szövetkezetek által feldolgozott félégyártmányok értékesítéséről is gondoskodni fog.

A vizirigó hasznos madár. A földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságához, mely szerint az 1894. évi XII. t.-cikk végrehajtása tárgyában kiadott körrendeletének hatályát a vizirigóra is kiterjeszti s annak feltétlen védelmében részesítését elrendeli.

Hogyan kell eltenni télre a csalamádét? A zombolyai eljárás szerint elrakható a csalamádé oly módon, hogy a földszinén kezdenek egy 4—6 méter széles, tetszés szerinti hosszúságú kazlat, melynek fenekébe száraz ízeket vagy szalmát raknak, a zöld csalamádé azután rendes módon kazaloztatik és a midőn a kazal 4 méter magas, tetejét kevés szalmával befedik és amint az összerakott takarmány annyira felmelegedik, hogy belenyulva melegséget kézzel nem bírjuk elviselni, 30—40 cm. földréteget rakunk a tetejére. A leföldelés olyan módon történhet, hogy a kazal mellé üres szekeret állítanak, erre deszkákat raknak és a földet egy munkás a bedeszkázott szekerre, egy másik pedig innen a kazalra dobja. Előbb a földnek felét rakjuk a kazalra és ha néhány nap múlva az leülepedett, feldogjuk rá a többi földet is úgy, hogy a felülete domború legyen és az esővíz könnyen lefolyhasson róla.

A zombolyai eljárással nemcsak a csalamádét, hanem más takarmányt is eltehetünk télre, amelyet zölden már nem etethetünk fel és az őszi esőzések miatt szénává nem száríthatunk.

Mikrosol fertőtlenítő szer gazdasági üzemek részére. Gazdasági körök kivétel nélkül kedvező ítéletet igazolják, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikrosol tejgazdaságokban, szeszgyárakban, pinchelyiségekben, lakóházakban, istállóknál stb. az oly kellemetlen penész- és gombaképződések, falmállás, fagomba és dohos levegő megszüntetésére rendkívül hatásosnak bizonyult. Mikrosol penészképződések ellen való erős hatásánál fogva, az ezek okozta nedvességet is eltávolítja. — Tehát elég alkalom kínálkozik ezen, a valódi szükségletnek megfelelő gyártmány alkalmazására, annál is inkább, mivel feldolgozása nagyon egyszerű. Egyébként mindenkinek szívesen szolgálnak bővebb felvilágosítással a Mikrosol egyedül előállított: Lutz Ede és Társa, festékgyárosok, Pozsony. (1036. II.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. A. A kórdezett ügyben — dacára jóhiszeműségének — feltétlenül elvesztés lesz. Ön aztán keresheti tovább kárának megtérítését azokon, akiknél a csikó legelőn volt. Jó lesz mindenesetre hitelesen megállapítani, hogy a vemhesség tényleg fenforog-e s ha igen: nyugodtan visszaveheti.

NEPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD.**

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-OS ÉS 4 1/2%-OS

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: **50**

évi törlesztéssel 495 százalék,
nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet**

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes

A Nagyszebeni Földhitelintézet
törlesztéses jelzálogkölcsönöket ad

2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1248

- A.** 1. 10 évi törlesztésre félévenként K. 65.04 f.
 - 2. 20 " " " " K. 41.75 f.
 - 3. 30 " " " " K. 34.79 f.
- legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.
- B.** 1. 15 évi törlesztésre félévenként K. 48.52 f.
 - 2. 25 " " " " K. 36.57 f.
 - 3. 35 " " " " K. 32.05 f.
- legkisebb kölcsön 5000 korona.
- C.** 1. 30 évi törlesztésre félévenként K. 32.92 f.
 - 2. 40 1/2 évi " " " " K. 29.69 f.
 - 3. 50 évi " " " " K. 28.22 f.
- legkisebb kölcsön 10.000 korona.
- D.** 1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.
- legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatkak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírttához benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányauőnyökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Fischer és Társa
Faiskolák

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmege.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber, Gömbakacsz. Szamocza, Ribiszke (vörös szőlő) Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
Szakszerű csomagolás. 1352

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzín adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítást ugyanott készséggel megadatlik. 1351.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok	"	255.200.02 "
Összesen:		2.125.200.03 K
1901. évi fölösleg		90.349.— K
1902. " " "		59.782.36 "
1903. " " "		109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen; ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselő közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

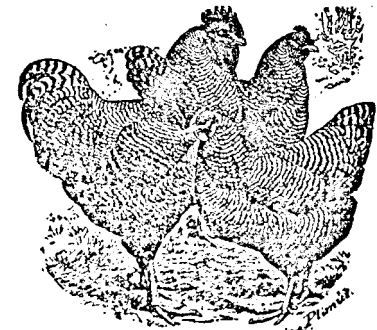

KONKOLYI ISTVÁN 1327

mérnök

fajtyúk-tenyészdéje
Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, telivér, elsőrendű fajtyúk-törzseimnek **költőtojásai:** kendermagos plimut, fekete langszán, sárga orpington 80 f., májusban 60 fillér, fogolyszínű olasz 40 fill., illetve 30 fill. darabonként. — Rázásmentes, patens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor. Törött és terméketlen tojások ingyen kiesérletnek. Csirkék hat hetes korban márciusi kelésű 4, áprilisi 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapda-fészek, szétcszedhető öl, olcsó mesterséges csirke-nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálóról stb. ingyen. — Kérdezősködésekre válaszbélyeg kértik.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELTE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

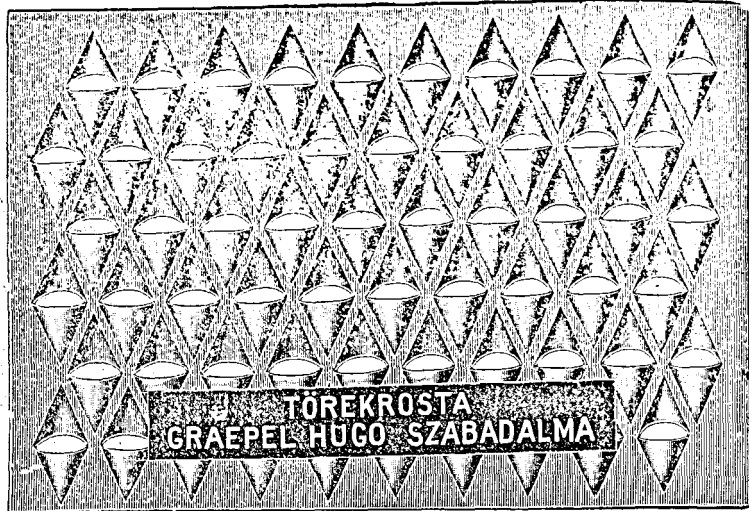
Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

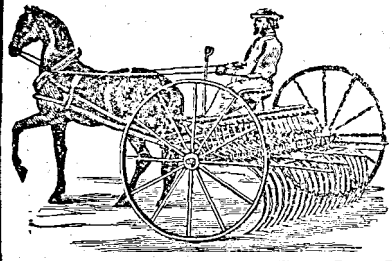
Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrosta.
GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek
2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyvá-
lasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,
malomépítész BUDAPEST, V., Váci-út 40—46.

Czukorrépa-, kukorica- és burgonyamivelésre szolgáló **kézi- és fogatos kapáló** és **töl-
tőgető eszközök**, amerikai **aczélgereblyék**, **Hollingsworth-lógereb-
lyék** elismert gondos kivitelben kaphatók:

KÜHNE E. hazánk legrégebb mező-
gazdasági gépgyárában **MOSONBAN**

Alakult 1856-ban.

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.**

Alakult 1856-ban.

Szintúgy Fűkaszalógépek, kézi- és járgány-cséplőgépek, gabonatisztító és osztályozó rosták, konkoly-
választó gépek.

Bevált, hirneves „**MOSONI DRILL**“ tolókerekes sorvetőgépek stb. 1333

Rozsdairtó

(Antifrost) legtartósabb és a rozsdaképződést
tökéletesen meggátoló fekete festék vasneműek
stb. részére.

Tüzpáncél

(Flammentod) tűz és minden időjárás ellen
védő festék, legtükrösebb övszer faalkatré-
szek gyuladása és rothadása ellen 1343. II.

Ajánljuk továbbá

amerikai hengerolaj és szilárd gép-
zsir-különlegességeinket,
utóbbi Tovote- és Stauffer-szelencékhez

KIND és HERGLÖTZ

vegyészeti gyár fiókja

Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti verse-
nyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (précios) puskaműves

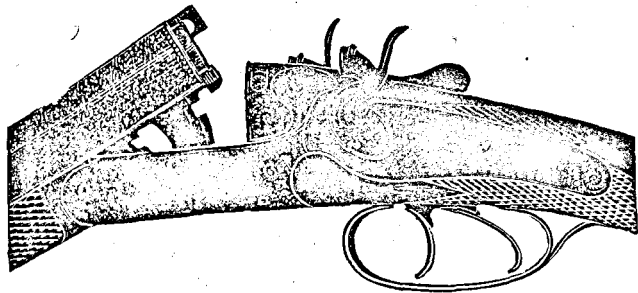
FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily
rendszerű vadász- és cséplő-fegyvereket legjobb és
legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű
nyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8—kilogramm

**Ujdonság: Browning-féle automatikus
serét ismétlő fegyver 225-
korona gyári árban.**

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszert 15-féle különböző szerkezetben a
berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi ujdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. —
Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnczim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274